

Zpráva Akreditační komise o hodnocení Západomoravské vysoké školy Třebíč, o.p.s.

listopad 2009

Úvod

Akreditační komise (dále jen AK) rozhodla na svém zasedání ve dnech 5. - 6. dubna 2009 v Hejnicích, že bude v souladu s § 84 odst. 1 písm. a) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), provedeno hodnocení Západomoravské vysoké školy Třebíč, o.p.s. (dále jen ZMVŠ). Pro tuto činnost jmenovala AK účelovou pracovní skupinu ve složení: Zdeněk Strakoš - předseda, Vladimíra Dvořáková, Jana Geršlová, Pavel Höschl, Jiří Patočka, Pavel Zezula a zástupce studentské komory Rady vysokých škol Jiří Mašín.

Účelová pracovní skupina měla pro hodnocení školy následující podklady:

- *Sebehodnotící zprávu ze srpna 2009 zpracovanou ZMVŠ ve struktuře dané požadavky účelové pracovní skupiny;*
- *Výroční zprávu o činnosti ZMVŠ za rok 2008 z května 2009;*
- *Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti ZMVŠ pro období 2007-2013 z května 2007;*
- Upřesňující podklady vyžádané účelovou pracovní skupinou, týkající se zejména obhájených kvalifikačních prací a jejich dokumentace, počtu studentů ZMVŠ, personálního zabezpečení studia a anotací vyučovaných předmětů, které byly zčásti dodány na základě jednání na místě až po uskutečněné návštěvě na ZMVŠ;
- Poznatky získané návštěvou ZMVŠ dne 12. 10. 2009;
- Informace přístupné nebo pro činnost účelové skupiny zpřístupněné na webových stránkách ZMVŠ.

Návštěva účelové pracovní skupiny na ZMVŠ se uskutečnila 12. 10. 2009 ve složení: Zdeněk Strakoš, Jana Geršlová, Pavel Höschl, Jiří Patočka, Pavel Zezula a Jiří Mašín a tajemník AK Jiří Smrčka. Součástí návštěvy byla diskuse s vedením školy a akademickými pracovníky, diskuse se studenty, prohlídka prostor školy včetně studijního oddělení a knihovny. Vedení školy poskytlo přehled v knihovně zveřejněných závěrečných prací i s posudky.

Lze konstatovat, že ZMVŠ vytvořila velmi dobré pracovní podmínky pro účelovou pracovní skupinu s možností hovořit s vedením školy, vyučujícími, se studenty, administrativními pracovníky a se zpřístupněním prostor, v nichž se realizuje výuka. Přes konstatování problémů probíhaly všechny diskuse v otevřeném duchu a se snahou vedení ZMVŠ vyjít vstříc požadavkům a doplňujícím otázkám ze strany účelové pracovní skupiny.

1. Schopnost kritické reflexe vývoje na škole a schopnost přijímat adekvátní opatření

Vedení ZMVŠ předložilo hodnotící zprávu, ve které se snaží otevřeně a bez zastírání problémů popsat a analyzovat vývoj školy od jejího založení. Pro doplnění informací dodalo rovněž Výroční zprávu ZMVŠ za rok 2008 a Dlouhodobý záměr pro období 2007-2013, zpracovaný v květnu 2007. Z předložených materiálů vyplývá, že škola prochází velmi obtížným obdobím, ze kterého se vedení školy snaží zejména v posledním roce intenzivně hledat východisko. Dlouhodobý záměr pro období 2007-2013 zřejmě nebyl v mnoha bodech formulován realisticky. Předložená hodnotící zpráva je krokem k realistickému pohledu, který

jedině může vést k udržení a stabilizaci ZMVŠ. AK hodnotí pozitivně otevřenost předložené hodnotící zprávy a pojmenování problémů, jejichž řešení bude potřeba nalézt. Zpráva však rovněž obsahuje informace, které nejsou zcela konsistentní (počty absolventů).

AK souhlasí se stanoviskem vedení ZMVŠ, které spojuje postavení a profil ZMVŠ významně s jejím regionálním charakterem. Vzhledem k historicky daným podmínkám a geografické poloze regionu je zřejmé, že stabilizace a rozvoj je pro ZMVŠ obtížnější, než je tomu u škol v průmyslově mnohem rozvinutějších a dopravně dostupnějších oblastech. Přes uvedené objektivní zdroje problémů a přes vědomí prospěšnosti existence vysokého školství v daném regionu musí AK trvat na naplnění standardů platných pro uskutečňování vysokoškolského studia.

Základním problémem ZMVŠ je personální zabezpečení akreditovaných studijních programů stabilizovaným kolektivem akademických pracovníků s odpovídající kvalifikací a s dostatečným jádrem tvořeným kmenovými pracovníky školy. Kvalifikace v oborech výuky musí být doložena odpovídající publikační činností.

ZMVŠ zatím nemá vypracován efektivní systém vnitřního hodnocení. Jde zřejmě o jeden z důsledků celkových obtíží a personální krize v nedávném období.

2. Akreditované studijní programy a vzdělávací činnost

ZMVŠ má akreditovány 3 bakalářské studijní programy, celkem 4 akreditované studijní obory. O informaticky více zaměřené obory Aplikovaná informační technologie (AIT) a Informační management (IM) je trvale výrazně nižší zájem než o zbývající dva obory Veřejnosprávní studia (VS) a Management a marketing (MM). Struktura akreditovaných oborů se jeví jako odpovídající (naproti tomu představy uvedené v Dlouhodobém záměru pro období 2007-2013, část 4.2, jsou zcela mimo realitu).

Obsahová struktura oborů AIT a IM odpovídá standardu. Byla ověřena kvalita několika bakalářských prací se zaměřením na informatiku. Témata jsou povětšinou aplikačního charakteru s netriviální implementační částí, implementace a výsledky jsou obvykle přiloženy na CD. Rozsah i úroveň prací je možné hodnotit jako vcelku standardní. Komentář v posudcích je však často pouze formální.

U oborů VS a MM byly naopak zjištěny závažné nedostatky u zajištění obsahové náplně několika předmětů. Řada bakalářských prací významně svým tématem vybočuje z vlastního oboru studia. Zapojení odborníků z praxe do vedení či hodnocení závěrečných prací je obecně přínosem. Zejména u vysokých škol s regionálním zaměřením však hrozí bez důkladné kontroly nebezpečí nedostatečné úrovně bakalářských prací či nevhodně volených témat. Bylo shledáno, že některé posudky bakalářských prací jsou pouze nahodilým nakupením bezobsažných frází. I když se vedení ZMVŠ dle předložených materiálů snaží o to, aby vznik bakalářských prací byl průběžně pod kontrolou akademických pracovníků školy, v důslednosti kontroly jsou nedostatky.

U všech studijních oborů bylo poukázáno na formální obsah elektronicky zveřejněných anotací studijních předmětů bez uvedení základní literatury. Nové anotace byly vytvořeny v průběhu října 2009 a následně dodány AK.

Většina studentů ZMVŠ studuje formou zkráceného studia buď v návaznosti na celoživotní vzdělávání (CŽV, k 15. 10. 2009 celkem 120 studentů) či v návaznosti na ukončené studium na vyšších odborných školách (VOŠ, k 15. 10. 2009 celkem 310 studentů). Studentů standardního tříletého studia je k 15. 10. 2009 celkem 216. Velký počet studentů mimo

standardní tříleté studium podtrhuje mimořádnou důležitost dodržování všech podmínek daných příslušnými právními předpisy jak při přijímání studentů CŽV a VOŠ, tak při uznávání předchozího studia a hodnocení kvality závěrečných prací.

3. Personální zabezpečení

Je zřejmé, že personální zabezpečení je hlavním problémem školy a jeho stabilizace je základním podmínkou jejího udržení. Od vzniku školy dochází k neustálým obměnám složení akademických pracovníků, přičemž kmenoví pracovníci školy s titulem doc. či prof., kteří by představovali stabilní základ jádra vyučujících (především u profilujících předmětů), tvoří silně podkritickou menšinu. V průběhu roku 2009, zejména v jeho druhé polovině, bylo přijato několik nových pracovníků; vzhledem k jejich velmi krátké době působení však nelze jejich vliv podstatným způsobem zahrnout do hodnocení – musí být předmětem následné kontroly v blízké budoucnosti. V této souvislosti je nutno bohužel upozornit na nedbalé vyplnění nově dodaných (v říjnu a listopadu 2009) formulářů dokládajících personální zabezpečení. U mnohých chybí základní údaje o typu vztahu a jeho rozsahu, o dalších současných zaměstnavatelích atd. Naopak, přes výslovné upozornění při návštěvě ZMVŠ, obsahuje řada formulářů – v rozporu s platnými Standardy AK – nepřípustně dlouhé seznamy často zbytečně uváděných publikací či výstupů. Pokud by dané formuláře byly součástí žádosti o akreditaci, byl by jejich stav minimálně důvodem k přerušení projednávání podané žádosti.

Udržení ZMVŠ jako vysoké školy nebude možné bez toho, aniž by vznikla stabilní skupina akademických pracovníků s titulem doc. či prof., která vezme budování ZMVŠ za svoji hlavní profesionální náplň. Profesionální růst mladých akademických pracovníků pak může vytvořit škole budoucnost. Doplnění externími vyučujícími (ať už s pracovním poměrem v rozsahu jiného než plného úvazku či v jiné formě) není na závadu. Je pravděpodobné, že se ZMVŠ bez nich nikdy neobejde. Ale musí jít pouze o doplnění. ZMVŠ se na externích vyučujících nedá dlouhodobě udržet.

4. Tvůrčí odborná a výzkumná činnost

Publikační činnost je výraznou slabinou. Kmenoví zaměstnanci téměř nepublikují způsobem, jaký je alespoň v minimální míře u vysokoškolských učitelů vyžadován. Zde je nutně dosáhnout zásadní změny. AK přitom upozorňuje na to, že daný problém není možné vyřešit psaním vlastních učebních textů či pomůcek, ale jen standardní publikační činností odpovídající daným oborům. Namísto vlastních učebních textů (při návštěvě na ZMVŠ byla namátkově zhodnocena kvalita několika nově vytvořených textů přístupných v knihovně a byla shledána jako nevyhovující) je lépe vybavit knihovnu standardními učebními texty vydávanými na zavedených školách a neplýtvat tímto způsobem zbytečně úsilím vlastních akademických pracovníků.

ZMVŠ se snaží o vlastní odbornou a tvůrčí činnost pořádáním odborných akcí a účastí na řešení grantových projektů různého druhu a významu. Tuto část je možné hodnotit vcelku pozitivně, stejně jako snahu po vytváření akademického prostředí spojujícího vyučující a studenty. Bylo by však do budoucna velmi prospěšné, aby partnerskými organizacemi ZMVŠ byly nejen převážně střední školy či VOŠ, ale i VŠ či jiné (průmyslové, výzkumné, správní) instituce v daném regionu či dosažitelném okolí (Brno, Olomouc).

5. Knihovna a celkové zázemí

Knihovna je vybavena širokým spektrem literatury. Chybí základní oborová časopisecká literatura i přístup k elektronickým databázím. Bylo by velmi vhodné vybavit knihovnu

učebními texty vydávanými pro příslušné obory/předměty studia na zavedených školách. Prostorové podmínky školy jsou velmi dobré, budou však vyžadovat další investice. Pokračují práce jak na vnitřním informačním systému, tak na prezentaci školy prostřednictvím elektronických médií. AK doporučuje přistoupit k elektronickému zveřejňování závěrečných prací, včetně posudků vedoucího práce a oponenta a výsledků obhajoby.

6. Studenti a podmínky jejich studia

Vedení ZMVŠ se snaží o aktivní zapojení studentů a zabývá se příčinami studijní neúspěšnosti. Velké změny ve složení akademických pracovníků v minulosti jistě nepřispívaly ani k vytvoření stabilních studijních podmínek. Stabilizace vyučujících je i z tohoto pohledu nezbytností.

Z pohledu zástupce Studentské komory Rady vysokých škol vyplývá následující hodnocení.

Studenty je škola, vyučující i vzájemná komunikace přijímána převážně pozitivně. Škola se snaží vycházet v rámci možností studentům vstříc, o čemž svědčí snaha o zajištění studentského ubytování, levného stravování vnitř budovy i několik pořádaných kulturních a volnočasových akcí.

Negativa vyplývající z rozhovorů se studenty

- Výuka jazyků je soustředěna do velkých místností se značným počtem studentů (60-80 osob!), což se podobá spíše přednáškám. Taková výuka není vhodná a je kritizována i ze strany dotázaných. Objevila se i poptávka po odborném jazyku nebo alespoň zaměření jazykové výuky na problémy z daného oboru.
- Rozvrh je sestavován na poslední chvíli a změny se řeší dosud (3 týdny po začátku semestru). Navíc pro dojíždějící je rozvrh méně výhodný, neboť obsahuje dlouhé časové bloky nevyplněné výukou.
- Byla vyslovena nespokojenost s opožděným vyplácením stipendií.
- Je nabízeno jen malé množství zahraničních výjezdů, údajně v předchozích 2 letech došlo i ke zrušení aktuální nabídky zahraničních pobytů..

Zjištěná pozitiva

- Ve výuce jazyků jsou zapojeni dobří učitelé. I ostatní přednášející jsou všeobecně dobře přijímáni a jejich přístup ke studentům je posuzován kladně.
- Hodnocení školy a výuky ze strany studentů neprobíhá sice systematicky, ale za jakýsi zárodek by mohla být považována studie vypracovaná studenty v rámci vybraných oborů a předmětů (marketing, veřejná správa).
- Nevelké množství studentů umožňuje individuální přístup při řešení jak běžné agendy studentů, tak i jejich případných potíží.
- Je znát, že škola se snaží být aktivní a zlepšit svou pozici, zapojit do rozličných projektů a v rámci možností zlepšovat kvalitu svých služeb. Příkladem je snaha o jistou formu e-learningu v rámci jednoho z krajských rozvojových projektů.

Informační systém a web

Internetové stránky ZMVŠ se jeví jako málo obsáhlé. Základní věci jako vnitřní předpisy, informace pro uchazeče a jiné je možné bez problému a přehledně nalézt. Chybí zejména informace o předmětech, vyučujících a zveřejněné závěrečné práce.

Z webu je umožněn vstup do informačního systému, který již zahrnuje většinu funkcí podstatných pro studenty a chod školy. Není v něm anketa pro hodnocení kvality výuky s možným statistickým výstupem. Rodí se v něm nový e-learningový projekt (nyní je předčasné jej hodnotit, obsahuje zatím především elektronickou formu několika učebních textů).

Vybavení PC učeben a celkový přístup k internetu není nikterak kritizován. Škola je solidně pokryta WiFi signálem. Do budoucna by se mohlo i pro zlepšení zahraniční mobility uvažovat o připojení k mezinárodní akademické síti Eduroam.

Knihovna

Knihovna není dotázanými studujícími hodnocena nijak záporně a vyhovuje jim. Otevírací doba s počátkem ve 12:30 a koncem ve 14 či 15 hod (podobně je na tom i studijní oddělení) je krátká.

Obecně

Stálo by za úvahu například zainteresovat studenty jako pracovní síly pro posílení provozní doby knihovny či jiných interních služeb. To je u mnohých soukromých škol obvyklé. Některé i obdobně velké VŠ připravují jisté formy zvýhodnění (školné) pro sociálně či fyzicky handicapované studenty

Závěry a doporučení

ZMVŠ uskutečňuje výuku v bakalářských studijních programech ve struktuře odpovídající žádostem o jejich akreditaci. Velkým problémem však je personální zabezpečení studia – škola prošla v nedávné minulosti zjevně velmi kritickým obdobím, ve kterém téměř došlo k rozpadu sboru akademických pracovníků, zajišťujících výuku. V poslední době je patrná velká snaha vedení ZMVŠ o stabilizaci akademického sboru. Přesto je potřeba vidět současný stav stále jako přechodný; vytvoření stability v personální oblasti se neobejde bez dalšího úsilí. Je však nutnou podmínkou pro udržení školy. AK hodnotí velmi pozitivně realistické sebehodnocení ZMVŠ a otevřenost komunikace s účelovou pracovní skupinou při přípravě materiálů i při návštěvě ZMVŠ. Mezi zjištěnými nedostatky je nejzávažnější (kromě výše zmíněného pedagogického zabezpečení a publikační aktivity akademických pracovníků) nevyrovnaná kvalita závěrečných prací a jejich posudků. Témata prací by měla odpovídat oborům studia. Zjištěné nedostatky se týkají zejména studijních oborů Management a marketing a Veřejnosprávní studia.

Doporučení

1. Stabilizovat personální zabezpečení studia. Zejména vytvořit stabilní jádro kvalitních interních akademických pracovníků aktivních ve výzkumu v oblastech, jejichž výuku zajišťují, a s výsledky prokázanými odpovídající kvalitní publikační činností, kteří budou na ZMVŠ dlouhodobě v pracovním poměru v rozsahu plného úvazku a nebudou mít

významnější zakotvení na jiných pracovištích. Jádro vyučujících by mělo být formováno v oblasti profilujících předmětů jednotlivých studijních oborů.

2. Podstatným způsobem zvýšit publikační aktivitu akademických pracovníků v oblastech vlastní výuky a ve způsobu obvyklém pro příslušné obory (primárně se orientovat na renomované odborné časopisy s celostátním nebo mezinárodním dopadem). Zvážit vytvoření motivačních prvků na podporu publikační aktivity interních vyučujících.
3. Zaměřit se na mladé perspektivní pracovníky, jejich akademický růst a publikační aktivitu. U mladých pracovníků stanovit realistický plán jejich odborného rozvoje a kariérního růstu (včetně zapojení do doktorských programů a obhajob disertačních prací).
4. Zajistit vyrovnanou kvalitu závěrečných prací na standardní úrovni, s výběrem témat odpovídajícím studovaným oborům. Posílit kontrolu prací vznikajících ve spolupráci s praxí, stejně jako kontrolu kvality jejich hodnocení.
5. Zpřístupnit elektronicky bakalářské práce, které prošly obhajobou, spolu s posudky a výsledkem obhajoby.
6. Při zkrácené formě studia (týká se zejména studia absolventů VOŠ a programů CŽV) dbát s maximální pečlivostí na transparentnost přijímaných rozhodnutí. Přijímací zkouška konaná před komisí musí u každého ze žadatelů ověřit znalosti odpovídající prvním dvěma letům (VOŠ) či příslušné části předmětů v rámci maximálně povoleného 60% limitu (CŽV) standardního studia. V případě absolventů VOŠ nemohou být uznávány teoretické oborově profilové předměty, které musí v zásadě vždy být absolvovány formou vysokoškolského studia. Systematizace individuálních studijních plánů (bloková výuka o víkendech) v podstatě znamená obcházení neakreditované kombinované formy studia. Je proto nezbytné předložit nejpozději k datu odevzdání kontrolní zprávy 31. 10. 2010 kvalitně připravenou žádost o akreditaci kombinované formy ve všech akreditovaných oborech prezenčního studia.
7. Prohloubit vlastní tvůrčí a odbornou činnost ZMVŠ jako instituce.
8. Navázat spolupráci s jinými vysokými školami, které uskutečňují obsahově obdobné studijní programy. Podpořit zahraniční mobilitu studentů.
9. Vytvořit efektivní systém vnitřního hodnocení vysoké školy, který by zahrnoval jak studentská hodnocení výuky, tak hodnocení akademických pracovníků, hodnocení jednotlivých činností (vzdělávací, tvůrčí, sociální atd.) a složek vysoké školy (včetně administrativy a managementu).
10. Stabilizovat informační zajištění studijních programů. Pořídit základní časopiseckou literaturu pro jednotlivé studijní obory (zvážit zakoupení přístupu k elektronickým databázím). Uvažovat o vybavení knihovny učebními texty vydávanými pro příslušné obory/předměty studia na zavedených školách.

Závěry k akreditaci studijních programů

1. AK požaduje ve smyslu § 85 odst. 1 zákona vysokých školách zjednání nápravy zjištěných nedostatků a ve shodě s výše uvedenými body. AK zároveň požaduje předložení kontrolní zprávy o tom, jak jsou doporučení naplňována a nedostatky odstraňovány k 31. říjnu 2010. Do té doby je nutné prokázat podstatné zlepšení zejména ve stabilizaci personálního zabezpečení, zaznamenat prokazatelný trend v nárůstu publikační aktivity (zejména ve směru kvality) a doložit plnou transparentnost všech rozhodnutí týkající se zkrácené formy studia. Nejpozději k datu odevzdání kontrolní zprávy 31. 10. 2010 je nutné předložit kvalitně připravenou žádost o akreditaci kombinované formy ve všech akreditovaných oborech prezenčního studia.

2. AK souhlasí s prodloužením platnosti akreditace všech stávajících bakalářských studijních programů a jejich oborů na dobu platnosti do 31. 10. 2013.
3. AK upozorňuje, že pokud by kontrolní zpráva neprokázala přesvědčivým způsobem odstranění popsaných nedostatků, navrhla by přijmout opatření podle § 85 odst. 2 zákona o vysokých školách.